19.10.2016

Hallinto- ja turvallisuusjaosto

Lausuntopyyntö 11.10.2016

Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017

Hallinto- ja turvallisuusjaosto on pyytänyt Tullilta lausuntoa hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2017. Tulli lausuu seuraavaa.

Tullille esitettävä toimintamenomääräraha vuodelle 2017 on 159 150 000 euroa (170 559 000 euroa vuonna 2016). Muutokset verrattuna edellisvuoteen on eritelty alla olevassa taulukossa:

Astanan maailmannäyttelyn menot (siirto momentille 32.50.43)	-238
Ilmaistilojen muuttuminen maksullisiksi	2 930
Norjan rajan vastaisten toimipaikkojen perusparannus	457
Tornion tullin tehostettu tullivalvonta 2016	-500
Tullin verotustehtävät, 1. vaihe (jatkuva) (siirto momentille 28.10.01)	-13 100
Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus (ICT-hankinnan investointimenot) (v. 2016 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-5 400
Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus (ICT-hankinnan investointimenot) (v. 2017 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)	11 650
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-27
Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-14
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	-1 773
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	140
Palkkaliukumasäästö	-232
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	-917
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-792
Toimintamenosäästö (HO 2015)	-991
Työajan pidentäminen (Kiky)	-1 264
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-195
VaEL-maksun väliaikainen alentaminen	-1 183
Yhteensä	-11 449

Euromääräisesti suurin muutos on määrärahasiirto Tullista Verohallintoon 13 100 000 euroa Vetohankkeesta eli auto- ja valmisteverotuksen siirrosta johtuen. Määrärahasiirto on periaatteessa kustannusneutraali sekä menojen että määrärahojen siirtyessä tehtävät vastaanottavaan virastoon. Tulli kuitenkin huolehtii edelleen as is –vaiheen 2017-2019 ajan auto- ja valmisteverotuksessa käytettävien tietojärjestelmien ylläpidosta ja tarvittavasta kehittämisestä mm. lakimuutoksista johtuen, mikä aiheuttaa edelleen Tullille jonkin verran menoja.

Muista määrärahamuutoksista merkittävimpiä lisäyksiä ovat tulliselvityksen tietojärjestelmäuudistus (lisäys 6 250 000 edellisvuodesta) sekä aiemman tullilain 20 § mukaisista

ilmaistiloista luopumisesta aiheutuvat toimitilamenot arviolta 2 930 000 euroa. Nämä menoerät eivät lisää muuhun toimintaan käytettävissä olevia menoja niiden kohdistuessa osoitettuun käyttötarkoitukseensa. Kiky-vähennyksistä muut paitsi työnajan pidentämisestä tuleva 1 264 000 euron vähennys ovat myös kustannusneutraaleja menojen vähentyessä saman verran.

Kokonaisuutena tarkasteltaessa Tullin juoksevaan toimintaan käytettävissä olevat määrärahat vähentyvät merkittävästi ensi vuonna. Sellaisia määrärahavähennyksiä, joihin ei liity vastaavaa menojen vähentymistä, on 3 558 000 euroa (suurimpina toimintamenojen tuottavuussäästö 792 000 euroa, toimintamenosäästö 991 000 euroa sekä työajan pidentäminen 6 minuutilla 1 264 000 euroa).

Vuonna 2017 Tulli on tilanteessa, jossa nykyistä henkilömäärää on vähennettävä voimakkaasti. Vuoden 2016 htv-ennuste on noin 2 180 htv, Vetohanke siirtää Verohallintoon noin 200 htv, jolloin erotus on noin 1 980 htv, mutta käytettävissä olevat määrärahat mahdollistanevat enintään 1900 htv:n palkkausmenojen maksamisen. Näin suuren htv-määrän vähentäminen tuskin onnistuu luonnollisen poistuman kautta, joten Tulli on antanut 19.10.2016 ilmoituksen yt-menettelyn käynnistämisestä htv-määränsä vähentämiseksi.

Henkilöstömäärän muutosta arvioitaessa on huomioitava, että Tullin htv-määrä on laskenut vuosittain jo vuodesta 2006 lähtien (tuolloin 2 583 htv) ja tämän vuoden lopussa arvioitu toteutuma on reilu 400 htv eli 15,6 % vähemmän kuin 10 vuotta aiemmin. Nämä vähennykset on tähän asti tehty luonnollisen poistuman kautta. Tulli on kyennyt vähentämään henkilöstömääräänsä aiempina vuosina erityisesti tulliselvitys- ja verotuspalvelujen digitalisoimisen, liikkuvan tullivalvontamallin, toimipaikkaverkoston sopeuttamisen sekä valvontateknologian keinoin. Harkittaessa koko henkilöstön mahdollista lomauttamista kukin lomautusviikko tarkoittaa noin 38 htv:n vähennystä työpanokseen, joka on pois operatiivisesta toiminnasta. Tämä väistämättä näkyy palvelujen ja valvonnan saatavuudessa ja kattavuudessa, vaikka Tulli toki koettaakin minimoida sopeuttamistoimista koituvat haitat yhteiskunnalle ja asiakkaille mahdollisimman vähäisiksi.